

SKUGGRÖSTA – DEMOKRATI PÅ RIKTIGT

Syfte

Syftet med denna lektion är att ge eleverna en autentisk bild av det politiska landskapet. I samhällskunskapen är det ofta fokus på vad partier säger att de vill göra (partiprogram och valrörelse). Med verktyget Skuggrösta får eleverna istället undersöka vad partierna faktiskt gör när det kommer till kritan i riksdags voteringar.

Detta övar eleverna i:

- **Källkritik:** Att skilja på retorik (vad som sägs) och handling (hur det röstas).
- **Demokratisk förståelse:** Hur en motion blir till ett beslut.
- **Självreflektion:** Vilket parti matchar egentligen elevens egna åsikter i sakfrågor?

Koppling till Lgr22 (Samhällskunskap)

Detta lektionspaket är utformat för att direkt möta det centrala innehållet i Samhällskunskap för årskurs 7–9. Genom att arbeta med Skuggrösta får eleverna en konkret inblick i hur beslut fattas i Sveriges riksdag och hur politiska skiljelinjer ser ut i praktiken, bortom retoriken.

Undervisningen berör följande punkter ur kursplanen:

BESLUTSFATTANDE OCH POLITISKA IDÉER

"Politiska ideologier och skiljelinjer mellan politiska partier i Sverige." "Sveriges politiska system med [...] riksdag, regering..." "Var olika beslut fattas och exempel på hur besluten påverkar individer, grupper och samhället i stort. Individers och grupperns möjligheter att påverka den demokratiska processen"

GRANSKNING AV SAMHÄLLSFRÅGOR

"Kritisk granskning av information, ståndpunkter och argument som rör samhällsfrågor i såväl digitala medier som i andra typer av källor."

Lektionsplanering (ca 60-80 min)

Del 1: Introduktion (10 min):

- **Fråga klassen:** "Hur vet vi vad ett parti tycker?" (Svar brukar vara: reklam, affischer, debatter).
- **Problematisera:** "Händer det att partier säger en sak men gör en annan?" Diskutera skillnaden mellan vallöften och faktiska beslut i riksdagen.
- **Presentera verktyget:** Berätta att ni idag ska använda "Skuggrösta" – ett verktyg som visar hur partierna faktiskt har röstat i riktiga riksdagsbeslut.

Del 2: Genomgång – Från förslag till beslut (15 min):

- Gå kort igenom hur ett beslut fattas i riksdagen för att ge kontext till verktyget:
 - **Förslag:** Regeringen (*proposition*) eller ledamöter (*motion*) lägger ett förslag.
 - **Utskott:** Förslaget förbereds i ett utskott (t.ex. Utbildningsutskottet).
 - **Debatt & Beslut:** Riksdagen debatterar och voterar (röstar). Det är dessa voteringar eleverna ska titta på.
- Tips: Visa gärna en votering på skärmen om möjligt, eller rita upp "Ja/Nej/Avstår"-knapparna.

Del 3: Aktivitet – Skuggrösta (30 min):

- Eleverna arbetar enskilt eller i par med dator/surfplatta.
- Uppgift: Gå in på skuggrosta.se.
- Eleverna ska ta ställning till minst 5-10 olika förslag utan att veta vilket parti som tyckte vad.
- Låt dem utforska olika kategorier (t.ex. Miljö, Skola, Lag & Rätt).
- Viktigt: Be eleverna anteckna sina resultat under tiden (använd Arbetsbladet nedan).

Del 4: Diskussion & Reflektion (20 min):

- Samla klassen och diskutera resultaten.
- Blev ni förvånade över ert resultat?
- Var det något förslag där ni trodde att ett visst parti skulle rösta Ja, men de röstade Nej?
- Varför tror ni att partier ibland röstar "emot" förslag som låter bra? (Diskutera t.ex. budget, detaljer i förslaget, eller att de vill genomföra det på annat sätt).

ELEVUPPGIFT: MIN POLITISKA PROFIL

Namn: _____

Instruktion:

1. Gå in på skuggrosta.se.
2. Välj ämnen som intresserar dig.
3. Rösta på förslagen utifrån vad du tycker är rätt.
4. Svara på frågorna nedan.

Under aktiviteten

- Välj tre förslag du röstade på som var extraviktiga eller svåra:

Förslag (vad handlade det om?)	Hur röstade du? (Ja/Nej)	Vilka partier höll med dig?
1.		
2.		
3.		

Resultat

När du är klar, titta på din sammanställning.

Vilket parti fick du högst matchning med? _____

Var detta det parti du trodde du skulle få? (Ja/Nej)

Vilket parti fick du lägst matchning med? _____

Diskussionsfrågor (Fördjupning)

Diskutera i par eller helklass:

1. **Retorik vs. Praktik:** Ibland kan ett parti säga "Vi satsar på skolan!" i en debatt, men ändå rösta Nej till ett specifikt förslag om mer pengar till skolan. Vad kan det bero på? (Ledtråd: Kanske pengarna ska tas från något annat de gillar? Kanske förslaget var dåligt formulerat?)
2. **Blockpolitik:** Märkte ni om vissa partier ofta röstade likadant? Vilka partier verkar hålla ihop ("block")?
3. **Dina egna åsikter:** Är det viktigast vad ett parti säger att de vill göra i framtiden, eller hur de faktiskt har agerat historiskt? Motivera ditt svar.